

LAPKRITIS, KARYS IR LAISVĖ

Lapkritis yra mirusiųjų prisiminimo mėnuo. Mėnuo kraują primenančių Flandrijos aguonų, pageltusių rudens lapų ir gilios mistikos. Mirštanti lapkričio gamta simboliškai primena tuos, kurie, tarsi vėjo nublokšti lapai, paliko šios žemės žydėjimą ir iškelia į amžinybę.

Kultūringos tautos ypačiai gražiai prisimena savo karius, kurie žuvo kovodami dėl taikos ir laisvės. Raudonų gėlių žieduose paskęsta žinomų ir nežinomų karių antkapiai, kurie tyliai mums byloja: Mes mirėme, kad jūs laisvi gyventumėt.

Kartu su kitais ir lietuviai prisimena savo mirusių artimuosius ir kovoj kritusius karius bei partizanus. Ne vienas giliai atsidūsta ir nubraukia ašarą, prisiminęs dėl krašto laisvės žuvusių sūnų, brolių ar draugų.

Graži sutapimu Nepr. Lietuvos kariuomenė buvo suorganizuota kaip tik lapkričio mėnesį. Tad lietuviams šis mėnuo yra itin reikšmingas. Išgirdę šaukimą, pirmieji Lietuvos kariai ir savanoriai drąsiai ėjo ginti tėvynės laisvės. Ne dėl taikos jie kovojo ir mirė. Ne dėl taikos atidavė savo gyvybes tūkstančiai partizanų. Taika jau buvo iškovota — Lietuvai reikėjo laisvės.

Lordas Montgomerys, kalbėdamas savo buvusiems El Alemani kovotojams, pasakė, kad britų kariai kovojo ne vien už taiką, bet už taiką ir laisvę. Yra tautų ir valstybių, kurių vadai garsiai skelbia taikos šūkius, visiškai pamiršdami laisvės reikalą. Jie laukia žmonių prigimtinių teisių, bandydami sukurti taiką vergijoje.

Tačiau milijonai žmonių, gyvendami dabartiniam taikos dvidešimtmety, ilgisi laisvės. Jie pagrįstai galvoja, kad veltui buvo kovoti du pasauliniai karai, veltui lieta kraujas, prakaitas ir ašaros, jei tautos neatgavo laisvės. Jų tarpe yra ir lietuvių tauta.

PO SOVIETINIŲ KEVALU

Keičiasi: nuo pakaušio į kaktą...

Piktas „Tiesos“ raštininkas St. Laurinaitis, alias — Stasys Šarūnas, dar kartą patvirtino pradėjęs netvirtai jaustis slidžioje dialektikoje. Lengva mums juoktis, bet Berijos ir Stalino veteranai ne juokas sustingusiais šnariais prisitaikyti prie dabartinės, lankstumo reikalaujančios, generalinės linijos. O taikytis reikia ir gana.

Štai kodėl „Tiesos“ Nr. 246 jis jau pareiškė, kad atsiradęs noras „su ponais iš anapus Atlanto ne ginčytis, o sutikti“. Skaitai žmogus ir savomis akimis negali tikėti, jog neklystantis ir neklaidingas „Tiesos“ redaktorius vieną kartą išdrįso atsidėti tiesios monopolio ir net sutikti nusirašyti porą sakinių iš laisvo lietuvių laikraščio.

Dar įdomiau, kad jam jau pradėjo nerimo kelti mintis, jog „kada nors atsiras toks tyrinėtojas, kuris ryšis nustatytų, kas daugiausia melo ir šmeižto išliejęs...“ Rūpestis tikrai su pagrindu: vien tik per „Tiesos“ ir „Tėvynės balso“ puslapius to melo ir šmeižto ligi šiol St. Laurinaitis-Šarūnas yra tikrai daug išliejęs.

Tačiau niekas taip ryškiai neišduoda besikeičiančios galvosenos, kaip to paties autorius pasirinktoji antraštė „Faktas į kaktą“. Kiek anksčiau jis būtų rašęs: „Faktas į pakaušį...“

Tai bent švyturys!

Vilniaus laiškanėšė L. Kvedarienė, bene šiodama laiškus, sugalvojo pati parašyti laišką, kurį išspausdino „Tiesa“ (Nr. 213) gana žymioje vietoje. Tam laiške ji pasakoja, kad jos dėdė Jonas Petrauskas, Biržų stribas, taip uoliai kovojo su partizanais, jog ir prieš savo tikrą brolių nesusvyravę pakelti šautuvą. „...sunkiais, bet tvirtais žingsniais, užtaisyti šautuvą jis varė prie šą. Taip, tas priešas buvo tikras jo brolis...“ rašo Kvedarienė ir tą savo žiaurų broliūdį dėdę vadina „savo gyvenimo švyturium“.

Didesniu švyturiu galėtų būti laikomas tik Kainas, kuris savo brolių nužudė be šautuvo.

G. Sniečka (ELI)

Lietuvos jūreiviai pasirinko laisvę

Kanadoje

(E) Iš Kanados imigracinių įstaigų gautomis žiniomis. Kanadoje, Halifakso uoste iš sovietinio tanklaivio pasitraukė ir laisvę ir jau gavo azilio teisę Kanadoje du jūreiviai Albinas Vibrys ir Jurgis Vaitkevičius. Kanados imigracijos įstaigos nurodė, kad apie jūreivių pagėgimą anksčiau nebuvo pranešta saugumo sumetimais.

KRIZĖ SOVIETUOSE

(Elta) Vakarų spaudos pranešimais, Nikita Chruščiovas šiuo metu yra susidūręs su sunkumais krašto viduje. Maistas ir jo gamyba yra tikrasis slogutis Kremliaus valdovui. Ne tik Sovietijos žemės ūkis, bet ir visa eilė kitų ūkio sričių dirba su trūkumais, ir tie vidaus sunkumai, pasak žinomojo Vašingtono žurnalo „US News & World Report“ (spalio 21 d. laido) europinių korespondentų pranešimus, yra pati pirmoji priežastis, kad Chruščiovui rūpūs atoslūgis šaltojo karo frontuose.

Pagal pranešimus, Kremliaus valdovas priėmė išvados, kad pašlijęs ūkis jau nebeįstengia išlyginti vis augančių ginklavinimo išlaidų ir su Vakarais lenktyniaujant erdvėje. Dėl to mažinama užsieniui teikiama parama ir sulėtinti erdvės tyrinėjimai.

Sovietai mokysis iš Vakarų? Neseniai iš įvairių Sovietų bloko sostinių grįžęs vienas Vakarų ūkio žymiųjų specialistų, pagal Vašingtono savaitraštį, pareiškęs, kad sovietiniams vadams belikusi išeitis: vystyti ūkinis planus pagal Vakarų patyrimą. Eksperto nuomone, jei sovietai nepasuksią tuo keliu, tai jų ūkiui gresias visiškas žlugimas, o darbininkai galėtų pradėti net kelti riaušes. Atrodo, kad per metus ar kitus sovietai turėtų įvykdyti kai kurias pagrindines reformas.

Europinio ūkio žinovų atliktų tyrinėjimų išvadoje konstatuojama: blogiausioje padėtyje atsidūrė trys stipriausios pramoniniu atžvilgiu sovietinio bloko valstybės — Rytų Vokietija, Čekoslovakija ir Lenkija. Apskritai paėmus, per šiu metų pusmetį tų trijų kraštų pramonės gamyba, palyginti su praėj. metų pusmečiu, tapakili vos 1,9 proc. Tai esąs žemiausias pakilimas po II pasaulinio karo. Pagal ūkinį ekspertų duomenis tenka su abejingumu žvelgti į Sovietų S-gos pateiktuosius duomenis dėl pramonės gamybos pakilimo 8,5 proc. (palyginti su 1962 m. pirmuoju pusmečiu). Sovietiniai apskaičiavimai bei jų sistema neišvengia dvilypumo.

Mažai kyla nacionalinės pajamos, nesitikiama atlyginimų pakėlimo. Sov. Rusijos tautinės pajamos pernai pakilo tik ligi 6 proc., o šiais metais, pagal minėtųjų ekspertų apskaičiavimus, pakils dar mažiau.

Jau treči metai iš eilės, kai sovietijoje nesitikiama, kad bus pakelti atlyginimai, o jei jie ir būtų pakelti, tai labai nežymiai. Čia stabdys — maisto kainų pakilimas. Tuo tarpu Vak. Europoje dirbančiųjų atlyginimai kasmet kyla po 4 ar 5 proc. Sovietinio bloko kraštuose vis pranešama apie kainų pakėlimus. Pvz., Lenkijoje seneniai žymiai pakeltos kainos pieno produktams, degtukams, alyvai ir kai kuriems alkoholiniams gėrimams.

O kaip su sovietų vad. plėšinių žemėmis, į kurias tiek dėta vilčių? Pasirodo, kad šių metų derlius esąs 50 proc. mažesnis kaip prieš 5 metus. Tai viena didžiųjų Chruščiovo sovietinio planavimo nesėkmių. Apskritai paėmus, javų derlius Sov. Rusijoje siekia 972 svarus vienam akrui (apie 10,8 dvg. cnt. nuo ha), tai sudaro vos 10-20 proc. daugiau, kiek kaimiečiai yra gaminę carų laikais. Tai žymiai mažiau už Vak. Europoje dabar pasiekiamą 2.391 svaro vienam akr. (apie 26,5 dv. cnt. nuo ha) derlių.

„Pravda“ prisipažįsta — planai neįvykdomi. Nors žymiai daugiau investuojama į chemijos pramonę, tačiau „Pravda“ neseniai turėjo pripažinti, kad naujų chemijos įmonių statyboje planai teįvykdyti vos 75-80 proc. Prekės išleidžiamos su trūkumais. Pėgaliau dar galima pridurti, kad šiais metais beveik visoje rytų Europoje buvę menki derliai. Kas kaltas? Tik ne sausra ir pan. reiškiniai, kaip aiškina Kremliaus valdovai, nors ir tai turėjo reikšmės.

Kokios išvados? Diktatoriaus Chruščiovo teigimas, kad komunizmas yra pranašesnis už kapitalizmą, pasirodo, nebegali išlaikyti kritikos. Sovietų blokas, ryšium su visais trūkumais ir ūkio sunkumais, dabar nuo Vakarų atsilieka dar labiau — tiek pramonės pajėgumo, tiek ir pragyvenimo lygio atžvilgiais. Vakarų Europos politikai bei stebėtojai teigia: šiuo metu sovietams negresia katastrofa, tačiau rimti trūkumai gresia įvairiais sunkumais. Klaidinga tvirtinti, kad tik konfliktas su Pekinu verčia Chruščiovą atšaldyti šaltąjį karą su Vakarais. Ne, pagrindinė priežastis — ūkiniai sunkumai.

Septynios DIENOS

PROFESORIAUS FREDERIKO BARGHOORNO ISTORIJA

Sovietai suėmė amerikietį prof. Barghoorną, kuris nuvažiavo užmegzti tarp J.A.V. ir Sov. Sąjungos kultūrinio bendradarbiavimo ryšių, ir apkaltino jį šnipinėjimu.

Amerikos ambasada per pirmąsias 48 val. net 6 kartus pareiškė dėl arešto protestą.

Prez. Kennedys pareiškė, kad negali būti jokios kalbos apie apsikeitimą kultūrininkais, jei profesorius nebus paleistas. Taip pat sovietai darą klaidą, įeigu nori profesorių nuteistiir paskui iškeisti į Amerikoje nuteistuosius savo šnipus.

O tų kultūrinių ryšių stiprinti į Ameriką nuvažiavusi sovietų komisija visiškai ignoruojama.

Bet praėitą šeštadienį Chruščiovas pasidavė ir gerų santykių su amerikiečiais vardu nusprendė profesorį paleisti.

RYTŲ VOKIETIJOS NORAI

Rytų Vokietijos ministerio pirmininko pavaduotojas Stophas pagrąsino sąjungininkams, kad bus imtasi griežtesnių priemonių dėl susisiekimo autostrada tarp Vakarų Vokietijos ir Vakarų Berlyno. Visos ligišolinės su Vakarais pasirašytosios sutartys turinčios būti peržiūrėtos.

Vakarų Berlynas esąs tikras įtempimo centras.

PRANCŪZIJA PRIPAŽINS KINIJĄ

Buvęs Prancūzijos ministeris pirmininkas Faure buvo nusiūstas į Indiją išsiaiškinti, kaip Nehru vyriausybė reaguos, jei Prancūzija pripažins Kiniją. Diplomatiniais santykiais užmegzti jau esančios pašalintos kliūtys.

Nehru nespriešina.

O jei Prancūzija pripažins, tai ją paseks ir kai kurie Afrikos kraštai.

NUTRAUKIA SUTARTĮ

Argentinos kairiųjų nacionalistų vyriausybė nutarė panaikinti sutartį su 12 užsienietiškių firmų, kurios ligi šiol eksploatavo skystojo kuro versmes.

Bus apmokama tik dalis to, kiek verti įrengimai.

J.A.V. buvo net nusiuntusios Harimaną aiškintis reikalo.

SEIMOS TVARKYMAS

Kinijoje įsigaliojo potvarkis, pagal kurį papildomas medvilninei medžiagai pirkti kortelės gauna tie, kurie sukuria šeimas jau sulaukę 30 m. amžiaus.

Pagal tą potvarkį, šeimoje gimęs ketvirtasis vaikas negauna drabužių jokių kortelių.

SOVIETAI APGINKLUOS SOMALIJĄ

Sov. Sąjunga nutarė paskirti 11 mil. svarų aprūpinti moderniais ginklais Somalijos 20.000 armiją.

Etiopijos imperatorius įspėjo sovietus, kad toks pasiryžimas yra pavojingas. Protestą pareiškė ir Kenija.

KOVA DĖL ZENKLŲ

Daugelis britų prekybininkų įsivedė ženklus, kurie duodami pirkėjams už tam tikrą pirkimo sumą. Už tuos ženklus paskui galima gauti tam tikrų daiktų.

Kita dalis prekybininkų tvirtina, kad dėl to pirkėjas permoka už prekes.

Reikalas buvo pajudintas ir parlamente.

SUKILIMAS IRAKE

Sukilimas Irake nepasisekė, bet paaiškėjo, kad jį ruošė patjos kraštą valdančios Ba'ath partijos kraštutininieji.

Po sukilimo iš krašto buvo išvaryti net 2 ministeriai ir diplomatas.

EGIPTO REMIA ALŽYRĄ

Egipto generalinio štabo viršininkas generolas Ameuras su karine delegacija inspektuoja Alžyro kariuomenės dalinius Maroko pasienyje.

Į tą pasienio zoną Egiptas siunčia sunkvežimius, ambulansus, priešlėktuvinius ginklus ir net tankus. Buvo pastebėta apie 40 „Molotov“ šešiaračių sunkvežimių su Egipto ženklais.

DESIMT GARSIJŲ

Syracusų universiteto žurnalizmo mokykla New Yorke parinko 10 pačių geriausiųjų pasaulio laikraščių, vertindami pasaulinės informacijos gausumą juose, vedamųjų drašumą ir atsakingumą.

Tie 10: šveicarų Neue Zürcher Zeitung, vokiečių Frankfurter Allgemeine Zeitung, amerikiečių New York Times ir Christian Science Monitor, britų Guardian, prancūzų Le Monde, japonų Asahi Shimbun, argentiniečių La Prensa, britų Times ir švedų Dagens Nyheter.

Europos ir Amerikos spaudos nuotrupos

Naujosios Kremliaus nuotaikos

Amerikiečių „Newsweek“ rašo:

„Kremlių yra užgriuvęs vidaus ir užsienių rūpesčiai, kurie sudaro įtemptą atmosferą Maskvoje“, ir toliau laikraštis išvardija tuos rūpesčius: katastrofinė padėtis žemės ūkyje, pramonės gamybos smukimas, komunistinio bloko kai kurių kraštų nepaklusnumas ir nesusipratimai su Kinija.

Amerikiečių „The New York Times“ rašo:

„Šiandieninis Chruščiovas žymiai skiriasi nuo ano, kuris rugpiūčio mėn. Kryme su užsienių reikalų ministru Rusku žaidė sviedinėliu. Naujasis Chruščiovas vėl kalba apie Vakarų puolimo grėsmę Sov. Sąjungai ir tuo būdu vadinamąsias Maskvos susitarimo nuotaikas paverčia šaltu, bauginančiu, nelemtį pranašaujančiu skersvėju. Kiekvieną kartą, kai tik Maskvoje atmosfera šitaip staigiai pasikeičia, kyla tuoj klausimas: kodėl? Pasikeitęs ministeris pirmininkas Chruščiovas stengiasi priversti pasaulį patikėti, kad nemaloniomis kalbomis ir elgesiu su Vakarais jis rūpinasi pagerinti santykius su Pekinu. Tačiau neišvengiamai kyla mintis, kad ministeris pirmininkas tuo būdu nori susidaryti sau tinkamą politinę atmosferą lapkričio mėn. numatytajam partijos centro komiteto suvažiavimui. O centro komitetas šioje sesijoje svarstys žemės ūkio nesėkmes 1963 metais“.

Tokių pilnų įtempimo metu kaip tik Sov. Sąjungoje buvo areštuotas ir apkaltintas šnipinėjimu amerikietis profesorius. Jis paleistas prez. Kennedžiui ypač spaudžiant. Dėl to arešto britų „The Observer“ rašo:

„Ko mažiausiai patikėtina, kad areštas ir išvairymas vargšo profesorius Barghoorno turėtų ką nors bendra su sovietų vyriausybės laikysena Jungtinių Valstybių atžvilgiu ar su šnipinėjimu. Galimybės čia gali būti net šimtas prieš vieną, kad ramaus Jalės profesorius įpainiojimas yra netaktiškas sovietinės vidaus politikos ėjimas. Buvo norėta pagąsdinti ne mus, bet sovietų gyventojus, o ypač sovietinę inteligentiją, nors, turint galvoje dabartines Maskvos nuotaikas, tai galėjo būti skirta ir užsieniečiams keliauninkams, kad jie dukart pagalvotų prieš leisdamiesi įpainiojami į biurų tenykštį lošimą. O lošimas ten vyksta biauirus ir dar, greičiausia, kurį laiką vyks, pasinaudojant užsieniečiais, kaip atpirkimo ožiais, ar ir be jų. Prof. Barghoorno areštas galėjo būti įvykdytas remiantis įsakymu kurio nors aukšto partijos pareigūno, kuris tuo būdu pabandė sabotuoti atoslūgį su Vakarais“.

Smarkėja komunistų akcija prieš

„Dauguvos Vanagus“

(E) Dėl Australijos komunistų akcijos prieš buv. latvių karių organizaciją australų valdžia atšaukus įvažiavimo vizą tos organizacijos pirmininkui pulk. V. Janumui. Australijos komunistų laikraščiai „Dauguvos Vanagų“ organizaciją vadina „tarptautiniu fašistų lizdu“ ir pan. Esą ji nesitenkinanti antikomunistine propaganda, bet savo narius jaunuolius apmokanti ir šaudyti.

Vakaruose veikia 11 radijo programų

lenkų kalba

(E) Šiuo metu laisvuose Vakaruose iš viso transliuojama 11 radijo programų lenkų kalba, skirtų Lenkijos klausytojams bei lenkams gyvenantiems užsieny. Pagrindinės laisvųjų lenkų radijo programos du damos iš Laisvosios Europos Radijo (Muenchene), Amerikos Balso, Londono BBC ir iš Madrido. Prie pastovių radijo valandėlių lenkai dar priskaito Liuksemburgo siųstuvo kas savaitę transliuojamą lenkų religinę valandėlę ir Monte Carlo siųstuvo savaitinius pagėdėvimų muzikos koncertus. Savaitraštis „Wiadomosci“ (nr. 39, priedas „Na antenie“ nr. 6) pranešė, kad pačioje Lenkijoje apie lenkų Vakaruose radijo veiklą skelbiamos labai netikslios žinios. Pvz., pats ministeris pirmininkas Cyrankiewicz buvusiame partijos plenumo paminėjęs, kad Vakaruose lenkai turį net 111 (vietoje 11) programų trumpomis bangomis, o žurnalistas W. Gielżyński „Dookola Swiata“ žurnale pažymėjo, kad amerikiečiai propagandos keliu siekia „suminkštinti“ Lenkijos gyventojus, o St. Wronski Varšuvoje leidžiamame „Kultura“ žurnale pažymėjo, kad Laisvosios Europos Radijo įstaigos personalas siekia net 15.000 asmenų (iš tikro tarnautojų yra 1.300).

rai, o dar labiau gali būti, kad ir aukščiausios vadovybės patvarkymu, norint griežtai sustabdyti provokacinius sąjūdžius“.

KETVIRTOJI PASAULIO GALYBĖ

Prancūzų gaulistų laikraštis „La Nation“ dėl dabartinio savo krašto vaidmens rašo:

„Šiandien mes išgyvename realizmo laimėjimus. Mus luošinės kolonijinis karas jau baigtas, ir dabar rūpinamasi ginklais, kurie vieninteliai šiandien gali apsaugoti tautą. Prancūzija šiandien iš tikrųjų, o ne vien tik popieriuje yra ketvirtoji pasaulio galybė. Tai visuotinai žinomas dalykas. Tuo pat metu ji yra patapus Europos siela. Prancūzija kaip tik pagreitino kūrimos etapus Bendrosios Rinkos, į kurią ties finansinės katastrofos praraja atsidūrusi ketvirtoji respublika dar ir paskutinę minutę vis vengė įstoti. O ir vėl ne kas kitas, tik Prancūzija nauja politinė kryptimi pasuko Europą. Toks didelis skirtumas yra tarp dabartinės Prancūzijos ir anos nevirtį keliančios ir nusivylusios 1920 metų Prancūzijos, kad ji jau net vien iš paviršiaus žiūrint atrodo galinga ir spinduliuojanti dvigubai didesne energija ir sveikata. Tai yra ypač didelis laimėjimas ne tik Prancūzijai, bet kartu Europai ir pasauliui“.

Lietuvoje atsilieka chemijos pramonė

(E) Pagal Maskvos gaires ir Lietuvoje vystoma chemijos pramonė, statomos įmonės. LKP CK sekr. J. Maniūšis „Tiesoje“ paskelbtame straipsnyje (nr. 242, spalio 15 d.) nurodė, kad Lietuvoje chemijos pramonės gamyba per ketverius metus (1959-1962) padidėjusi 2,8 karto, tačiau šios pramonės augimo tempai komunistų negali patenkinti. Atsiliekama nuo planų, ir tai aiškinama dideliais planavimo trūkumais ir tuo, kad statomieji objektai laiku neapdirpinami įrengimais ir medžiagomis. Dėl šios priežasties buvo žymiai užsitęsusi viena svarbiausių Lietuvoje chemijos pramonės statybų — Kėdainių chemijos kombinatas. Sieros rūgštis tegauta 1963 m., tuo tarpu jos gamyba turėjusi būti pradėta 1962 m. Dabar tikimasi, kad Kėdainių gamykla tik kitų metų ketvirtajame ketvirtyje pradėsianti gaminti mineralines trąšas, o 1965 m. — ir vėl tikimasi — pradėsias dirbti Kauno dirbtinio pluošto fabrikas.

PASAULYJE

— Kanada pagal sutartį įsipareigojo per 3 metus parduoti Lenkijai už 88 mil. dolerių kviečių.

— Jūroje netoli Islandijos prasiveržė vulkanas, ir ten iškilo sala.

— Italija 1964-1970 metais įsiveš daugiau kaip 25 mil. tonų sovietinės nevalytos alyvos.

— Kirgizijoje, SSRS, nusileidžiantį lėktuvą užpuolė ir apkapojo du ereliai (vienas jų buvo užmuštas).

— Danai suėmė 7 kontrabandininkus ir 65 asmenis, kurie pirkdavo iš jų kontrabandines prekes (o jie be muito įgabendavo vokišką degtinę).

— Vėl pradėjo veikti Etnos ugniakalnis Sicilijoje, Italijoje.

— Lapkričio 22 ir 23 d.d. Austrijoje bus uždaryti kino teatrai, nes savininkai bent tuo būdu nutarė pareikšti protestą prieš specialius mokesčius.

— Kenijoje susiorganizavo draugija, kuri kovosianti prieš burtininkavimų gydančius daktarus, pirmoje eilėje reikalaujama, kad jie būtų apdedami mokesčiais.

— Pakistane cholera mirė ne mažiau kaip 700 žmonių.

— Baronas Aleksandras von Lendinghausenas, caro Aleksandro I giminaitis, kaip nepataisomas apgavikas ir sukčius, nacių laikais trejis metus išbuvęs koncentracijos stovykloje, dabar vėl sėdi kalėjime Berlyne.

MIRĖ J. KRIVICKAS

Lapkričio 9 d., 9 val. 40 min. ryto, po trumpos ligos Nottinghamo General Hospital mirė JUOZAS KRIVICKAS, apie ką pranešu giminėms, vėlonės artimiausiems draugams bei prieteliams.

Nuliūdęs brolis

VISI BUVO VIENINGI

VLIKO VEIKLĄ TEBELYDI TIKĖJIMAS LAIMESIANT PRADĖTĄ KOVĄ

(Pirmojo VLIKO Pirmininko S. Kairio prisiminimai)

Kai VLIKas jau ruošiasi minėti savo veiklos dvidešimties metų sukaktį, dera pasakyti, kas yra Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas — VLIKas ir kaip jis atsirado. Esu tas, kam teko būti VLIKui susidarant jo iniciatoriumi ir dalyvauti jo veiklos pirmuose žygiuose. O buvo taip:

1941 m. birželio 22 d. ankstyvą rytą į Kauno aerodromą Hitlerio lėktuvai numetė pirmąsias bombas. Tai buvo pas mus antrojo pasaulinio karo pirmoji diena.

Beeinančius mane su žmona pasivijo ir iki miesto palydėjo Hitlerio svastika pažymėtas pirmūnės vokiečių kariuomenės dalinys. Tai buvo antrasis mūsų okupantas O pirmasis — maskviniai bolševikai — jau visais keliais bėgo iš Lietuvos.

Į miestą eidamas sutikau kun. M. Krupavičių ir šneketelėję be ilgų žodžių susipratome, kad mums visiems teks kovoti ir su naujais okupantais. Kitą dieną — birželio 23 d. — Lietuvos ūkininkų Partijos atstovų būte sukviečiau pirmąjį pasitarimą mus laukiančios kovos reikalui.

Neprisimenu visų dalyvių pavardžių,

bet aiškiai atsimenu, kas buvo kalbėta. Visi vieningai pritarė pasiūlymui, kad siekiant laisvos, nepriklausomos ir demokratiškai susitvarkiusios Lietuvos reikia kovoti su okupantu. Vieningai sutarta, kad sėkmingai kovai reikia vadovautis ir visą tautą jungiantis organas. Jis tenka sudaryti iš atstovų visų organizacijų, kurios siekia to paties kaip ir mes.

Tokį organą vėliau, 1943 m., buvo sutarta pavadinti Vyriausiuoju Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu, sutrumpintai — VLIK ir jį turėjo sudaryti atstovai šių organizacijų: Krikščionių Demokratų Partijos, Ūkininkų Sąjungos, Darbo Federacijos, Tautininkų Sąjungos, Lietuvos ūkininkų Partijos, Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos ir Lietuvos Socialdemokratų Partijos. Natūraliu būdu naujai sudaryto organo pirmininku teko būti man.

Ką galėčiau pasakyti, prisimindamas pirmuosius naujojo organo veiklos žygius? Jame gal buvo būdingiausias nuotaikų vieningumas. Viskas buvo pajungiamu VLIKo pagrindiniam uždaviniui. Kiek prisimenu, vykusiuose pasitarimuose buvo sąmoningai vengiama svarstyti klausimus, kurie vienu ar kitu būdu paliestų

grupių skirtingumus, kad kova tegali būti laimėta tik pačios tautos — tad reikalingas galimai artimas ar net intymus su ja kontaktas tiek namie, Lietuvoje, tiek ir emigracijoje, kur tik gyvena lietuvių. Dėl to iš pat pradžių buvo atsiradusi gausi pagrindinio literatūra, įvairūs laikraščiai, atsišaukimai. Tokie ryšiai su tauta bandyta palaikyti ir galimais susirinkimais. Visą tą veiklą lydėjo sovotiškas entuziazmas, tikėjimas, kad pradėdama kova bus laimėta.

VLIKas pasitikėjo savimi ir netrukus pasijuto atsistojęs visos tautos priešakyje — reikšdamas jos valią, jos siekimus ir tai tautai vadovaujantis.

VLIKo veikla susirūpino mūsų priešas — Hitlerio Gestapas. 1943 m. jau buvo prasidėję pirmieji prieš VLIKą nukreipti Gestapo puolimai. Tačiau nors VLIKo darbas ir buvo laikinai sutrukdytas, bet priešas nelaimėjo. VLIKas atsigavo Vokietijoje. Jis nepailsdamas tęsia savo darbą, palaikydamas gyvą ryšį su tauta ir nepalaužiamai tikėdamas, kad galų gale jis su visa tauta laimės kiek neįveikiamas beatrodymų priešas. Tuo nepalaužiamai tikiu ir aš.

Vladas Šlaitas

PAGAL ŠVENTO RAŠTO ŽODŽIUS

Trupučiuką pasėdėsiu susidėjęs rankas ant pilvo, trupučiuką pasižiūrėsiu, kaip žaidžia vynos taurelė, ir nūnepliusiu, kaip užgrius mane senatvė ir ubagystė.

Apie ką čia eina kalba? Ogi čia eina kalba apie tuos, kurie nuo daugelio savo nuodėmių pasimeta, kurie leidžia savo amžinį pagirijimo smarvėje, kurie dieną ir naktį vis gieda tą pačią ir vieną giesmelę, girdi, kad ji perkūnėlis šitą gyvenimą.

Aš nesakau, kad man jų negaila, betgi tai nereikia, kad aš esu pasiruošęs (parpuolęs kryžiumi po jų kojomis) apeliuoti į jų širdį, nes:

Neduokit to, kas šventa, šunims ir nemeskite savo perlų ties klaukėmis, kad kartais jų nesumindžiotų savo kojomis ir apsigrėžusios jų nesudraskytų.

R. LANKAUSKAS

Tiltas į jūrą

ROMANAS

(6)

Žingsnis po žingsnio Kestutis artėjo prie sodybos. Šimtus kartų jis vaikščiojo į mokyklą šituo keliuku. Grižtant jį pasitikdavo tėvas arba motina. Linksmi lo-davo Margis. Bet kas dabar jį pasitiks? Niekas.

Kestutiui arčiau priėjus prie sodybos, suamsėjo šuo; jis lojo vis pikčiau, žvan-gindamas grindine ir net atsistodamas ant užpakalinių kojų; šuo buvo rudas, kudlotas ir lodamas plačiai šiepė nasrus. O kaip paaugusios eglaitės, kuriomis nuo vieškelio pusės buvo apsidintas kiemas! Jos beveik visai užstojo namą, dar labiau patamsėjusį nuo laiko ir lietaus; namo stogas kai kur margavo; jis buvo uždeng-tas naujomis baltomis skiedromis. Kry-žius tebestovėjo kieme, bet buvo smarkiai patrešęs ir pasviręs į šoną, ir berželis, ku-ris prieš dešimt metų vos siekė kryžiaus skersinį, seniai jį praaugo.

Jo širdis suplakė smarkiau. Jis sustojo purviname kieme, žvelgdamas į medinį susigūžusį namą, tokį artimą kažkada ir tokį tolimą dabar. Pro namo langus į jį spokėjo smalsios vaikų akys.

Prasivėrė durys, ir į priegai išėjo kaž-kokia pablyškusi moteris, šluostydama į priėjusią šlapias, gyslotas, nuo darbo su-grubusias rankas.

— Tamsta ieškot ko nors? — paklau-sė ji.

Kestutis krūptelėjo. — Ne. Aš šiaip užėjau. Pažįstamos vie-tos. Kažkada čia teko būti...

— Ak, šitaip, — tarė moteris. — Senų šeimininkų nebėra. Vyras mirė, o žmona mums pardavė namą. Gal užneisi? —

— Vidų? Ką nam veikti tenai? —

— Ačiū, ne. Truputį pasivaikščiosiu po laukus, o paskui trauksiu į miestą. Aš tik valandėlei užsukau. Viso gero.

— Sudie, — tarė moteris. Ji apsisuko ir grįžo į namą.

Kestutis išėjo iš kiemo, palydimas įni-ršio šuns lojimo. Kaip viskas dabar jam čia svetima! Nejaugi ir šitas pamažu grū-vantis namas, kuriame tiek metų skambė-jo jo balsas?

Jis žvalgėsi po tuščius nejaukius kam-barius. Sienos buvo išbaltintos kalkėmis; pro blogai samanomis užkaišiotus rąstų p'yšius matėsi kiemas; plyšiuose lindėjo aibės blakčių. Grindys buvo skylėtos, pa-lubėje kabojo daugybė voratinklų su ne-gyvonimis musėmis. Tėvas kažkokiu skiedi-niu išpurškė kiekvieną kambarį; ant grin-dų sekandį dieną ėmė kristi pastipusios blakės. Virtuvė buvo aprūkus nuo dūmų; seno ažuolinio stalo gale ant sienos kabojo pajuodęs kryžius.

Paskui meistras užtinkavo sienų ply-šius, idėjo naujas grindis, o tėvas apmu-šė lais išklįjavo sienas. Motina švariai iš-plovė langus. Kai sustatė iš miesto parvež-tus baldus, kambariuose pasidarė jaukiau, bet miestieški baldai čia nelabai tiko, jų buvo per daug, ir kitus teko užkelti ant namo aukšto.

Jis ilgai negalėjo priprasti prie naujos vietos; daug kas jį stebino: šulinio svir-ties girgždėjimas kieme, gyvulių bliovi-mas tvarte, o taip pat neįprasta tyluma, kuri vakare ir naktį viešpatavo aplinkui. Per vieną dieną jis spėjo apžiūrėti kiemą, klėtį, tvartą ir klėjimą, nubėgęs prie da-ba tekančio upelio ir Minijos. Upė vingia-vo pakalnėje; smarkiai veržėsi po brastos akmenis, sukuriuodama verpetais ir neš-dama putas; nuo stataus pakrausio atsi-skleisdavo puikus vaizdas į ją ir žalią klo-nį. Anapus upės ant kalvos žaliavo lieknas pušynas, kur rėkavo gegutė. Čia buvo gražu. Norėjosi žiūrėti, neatitraukiant akių.

Po namo grindimis veisėsi daugybė žiur-

kių. Jos lakstydavo tenai, klaidėsi cypda-mos, ir naktį ypač nemalonu būdavo nuo šito triukšmo arba tada, kai jos imdavo graužti grindis. Motina parsinešė iš kai-mynės stambų juodą katiną. Kartą, įlėjęs į trobą, jis išgirdo baltų cypimą ir krež-desį ir, pravėręs kambario duris, pamatė kraujo klaną ir keletą papiautų žiurkių; jos buvo ne ką mažesnės už katiną, kuris, pailsęs ir apdraskytas, tįsojo ant grindų, laizgydamas sukrutintą galvą.

Tačiau po to žiurkės greitai dingo. Jam nupirko naują kuprinę, elementori-ją, keletą sasiuvinių, ir jis išėjo su mo-tina į mokyklą.

Rytas buvo saulėtas. Ore draskėsi vora-tinklių gijos. Ant žolės žibėjo rasa. Vasa-ra tarsi dar nebuvo pasibaigusi, bet aplink jau dvelkė rugsėjus.

Jie pasuko keliuku į vieškelį, nusileido į pakalnę, perėjo medinį tiltą per upę, už-kopė ant kito kalno, ir tada tolimoje pasi-rodė dviaukštės mokyklos stogas. Iš aplin-kinių kaimų į mokyklą traukė vaikų būre-liai. Pirmaklasius galima buvo iš karto pa-žinti: jie ejo nedrąsiai, daugiausia tėvų lydimi.

Artėjant prie mokyklos, jam darėsi ne-jauku. Pilkas dviaukštis namas gsdino jį. Kas laukia jo tenai? Tačiau mokykla turėjo būti įdomu. Juk tiek daug vaikų tenai susirinko! Ir visi buvo nepažįstami. Klasėje ir koridoriuje aidėjo triukšmingi balsai; jie prtilo tik tuomet, kai mokyto-jas liepė eiti į klasę, kurioje kabojo juoda lenta, o virš Lietuvos respublikos herbas — ant šuolių lekančio žirgo raitelis su kalvijų pakeltoje rankoje. Vyresniųjų skyrųjų mokinių kartu su mokytoju sto-vėdami sugiedojo himną:

Lietuva, tėvyne mūsų,
Tu didvyrių žeme...

Vaikai su nepasitikėjimu dairėsi vienas į kitą, tačiau daugiausia žvilgsnių krypo į jį. Niekas čia dar nebuvo matęs taip keis-tai apsiręngusio berniuko, kuris mūvėjo trumpas kelnaites (tik pagalvokite: trum-pas kelnaites, kai visi berniukai dėvėjo ilgas, pasitūšas iš milo); jis avėjo naujais blizgančiais bateliais, o kiti berniukai kaukėjo klumpėmis.

Visa klasė spoksojo į jį. Jam buvo ne-smagu. Norėjosi greičiau pabėgti iš mokyk-

DIEVO TEISMAS

Skaitant paskutinio po Sekminių sek-madienio evangeliją, apima baimę. Di-džiulės katastrofos, baisūs įvykiai prana-šaujami paties Kristaus žodžiais. Šventojo miesto Jeruzalės su žeme sulyginimo ir pasaulio galo vaizdai maišosi vieni su ki-tais. Jeruzalė buvo išgriauta, nepaėjus nė 40 metų nuo Kristaus mirties. Nėra abejo-nės, ir pasaulio galas įvyks visame Išga-nytojo nupieštame bausime.

Bet visi tie išpranašauti vaizdai žmo-gaus tiek nebaugina, kiek ten pat paskelb-toji tiesa: „Tuomet pasirodys danguje žmogaus Sūnaus ženklas, ir tuomet visos žemės giminės raudos ir išvys žmogaus Sūnų ateinantį dangaus debesyse su didė-le galybe ir didenybe“ (Mt 24,30). Tai yra viena iš Apaštalo tikėjimo išpažinimo tie-sų: „Iš ten ateis gyvųjų ir numirusiųjų teisti“.

Dievas bus teisėjas. Ne tik kiekvieno žmogaus, bet ir visos žmonijos. Tuomet žmonija susirinks ne išklausyti savo isto-rijos, pagaliau išsipydytos ir užbaigtos isto-rijos pasakojimo, bet išgirsti vienos sa-vo dalies pasmerkimo ir kitos pakvietimo į amžiną garbę.

Tai mintys, kurios turėtų paveikti kiek-vieną rimtai galvojančią. Dievas bus mano teisėjas! Jei kiekvienas bent šiek tiek su-stotų prie šios tiesos, pasaulyje daug kas pasikeistų.

Pasaulis pasikeistų, nes šiandien pasa-u-liui savo yra tai, kas remiasi vien šia že-me. Niekas kitas daugiau jam nesvarbu. Pasaulio žmogus sustoja ir gėrasi daiktais, kurie tuo momentu jam pasimašo po ko-jomis. Jo troškimas — kad laikas sustotų. Bet jei laikas sustotų, jau nebebūtų lai-ka. Juk laiko esmė yra tame, kad jis bė-ga, o su juo bėga ir visa kita, kas tik yra laike ir laiku matuojama. Ir žmoguje visa, kas yra laikina, negali būti pastovu, nes tai praeina, miršta.

Pasaulio dvasios žmogus yra tas, kuris nepastoviuose dalykuose ieško savo pasto-vumo, laike amžinybės, žemėje rojus, sutvėrime savo dievo. — galutinėje išva-doje tai tas žmogus, kuris visame ieško savęs paties. Toks galiausiai myli tik sa-ve, tarnauja tik sau, garbina tik save.

Jei toks pasaulio žmogus galvotų, kad jis bus pašauktas į Dievo teismą, nebebū-tų pasaulio žmogus. Nesitenkintų savo sprendimu, pasivestų Dievo vedimui. Ne-laikytų šio pasaulio savo tikslu, siektų aukščiau ir toliau.

Dievo teismas bus, ar kas jo laukia ar

nelaukia. Niekas jo neišvengs. Ir tas, ku-ris save laiko laisvą nuo išpareigojimų Dievui. Ir tas, kuris sakosi netikintis į Die-vą. Juk Dievas yra, ir nuo Jo negalima pabėgti. Nėra pasirinkimo tarp Dievo ir ko nors kito. Tegalima pasirinkti: Jį my-lėti arba Jo neapkęsti. Žemėje gyven-da-mas gali kas sau įsikabėti, kad Dievo nė-ra, gali kas gyventi tarsi Dievo nebūtų, bet tai jo neišvaduos nuo Dievo teismo. Vis tiek bus pašauktas, ir tuomet bus daug baisiau patekti į gyvojo Dievo ran-kas, susitikti Jį kaip teisėją po to, kai Jį atstūmė kaip tėvą.

Ir tie, kurie tiki į Dievą, jei daugiau galvotų apie būsimą su Juo susitikimą teisme, kai bus reikalaujama apyskaita iš visų minčių, žodžių ir darbų, taptų kito-kie savo gyvenime. Gyvendami tarp pa-saulio dvasios žmonių, nesiduotų taip leng-vai suviliojami drauge su jais vaikytis pra-einančių dalykų, garbės, malonumų, leng-vo gyvenimo, bet daugiau ieškotų viską viršijančios meilės, „stengtųsi gauti dva-sinių dovanų“ (1 Kor 14,1).

Roma

T. Paulius

LIETUVISKOS PAMALDOS

ROCHDALE — lapkričio 24 d., 11.30 val.
MANCHESTERIS — lapkr. 24 d., 10.30 val.
DERBY — lapkričio 24 d., 11 val., Bridge Gate.

Kaip Lietuvos bolševikai „pagerbė“

K. Binkis

(E) Lapkr. 4 d. sukakus poeto Kazio Binkio 70-sioms gimimo metinėms (rašy-tojas mirė Kaune 1942 m.), apie jį „Tieso-jė“ (nr. 259, lapkr. 3d.) rašydamas Juozas Macevičius talentingą rašytoją pristatė... bolševikų draugu. Esmė, jis jau sunkiai sirg-damas „nuoširdžiai sveikino“ bolševikų invaziją. Pagal Macevičių, Binkio gyveni-mas buvęs įdomus, turiningas, jis padaręs ir nemažą klaidų. Bolševikinis kritikas tei-gia, kad Binkis stengėsi būti su liaudimi ir jo balsas buvęs naujas balsas, kuris „optimistiškai ir maištingai skambėjo re-liginio mistiциzmo ir pūvančio estetizmo choruose.“ Pagal Macevičių, Binkis kar-čiai priekaištavęs „buržuazinės Lietuvos“ valdovams, jis kėlęs balsą ir prieš faši-zmo pavojų, tačiau nelietęs tos bolševikų nekenčiamos santvarkos pagrindo. O pats Binkio ir jo kūrybos vertintojas, žinoma, nepalietė rašytojo gyvenimo (kai jis sava-noriui stoji į Gelež. Vilko pulką, nei jo kai kurių kūrybos bruožų, pvz., jo gausaus bendradarbiavimo „L. Aids“ ar „M. Ry-tojuje“, nei jo 1934 m. parašytų „Naujo-sios Lietuvos“ ir „A. Smetonos“.

Sekspyras lietuviškai

(E) Lietuvoje atspausdintas ketvirtasis Sekspyro raštų tomas. Du draminius kūri-nius: „Vasarvidžio nakties sapną“ ir „Audrą“ vertė, prieš keleris metus iš Sibi-ro grįžęs raš. A. Miškinis ir „Daug triukš-mo dėl nieko“ — K. Boruta.

upėje suskildavo, jį užliedavo kylantis vanduo, ir rytą, artėdamas prie Minijos, išgirdavai galingą ūžimą; tai plaukė ly-tys, smarkiai atsitrenkdamos viena į kitą; jos susigrūdavo po tiltu ir su trenksmu lipdavo aukštyn. Eidamas per seną medi-nį tiltą, jutai, kaip jis, garsiai braskėda-mas, dreba nuo stiprių smūgių. Atrodė, kad tiltas grumiasi žūtibūtinėje kovoje su įšėlusia upė. Suižėjusios lytys nuplauk-davo toliau; kartą jis matė ant vienos ly-ties tupintį kiškį, kuris beviltiškai dairė-si į krantus, atskirtas nuo jų rudo purvi-no vandens. Už kelių šimtų metrų buvo malūno užtvanka, ir iš tenai sklido kren-tančio ledo luitų dundėjimas.

Paskui upė nuslūgdavo, pradžiūdavo keliai ir takeliai, ir, klykiant pėmpėms, pagroviuose pražydavo pirmosios gelto-nos kiauiliapienės. Garuodavo sausėjanti žemė; įkalnėse ji būdavo šviesesnė; arkliai traukdavo plūgą, laikomą tvirtų artojo rankų, o vaga bėginėjo juodi varnėnai, rinkdami riebius sliekus. Iš mėlyno dan-gaus į žemę sklisdavo netylantys vytyrių čyreninimas; jie pakildavo taip aukštai, kad, užvertęs galvą, vos galėdavai įžiūrėti pilkus spurdančius kamuoliukus.

Cak-cak-cak! Anksti rytą jį pažadinda-vo monotoniškas plaktuko kaukšėjimas. Kieme po berželiu sėdi piovėjas ir plaka dalgį. Jis plaka ilgai, kol dalgio ašmenys pasidaro aštrūs ir skustuvas. Piovėjas perbraukia per juos smilga, kurios viršūnė kaip plaukelis krenta žemyn. Gera! Dal-gis puikiai išplaktas.

Dalgio ašmenys žybčioja kylančios sau-lės spinduliuose, suvirpėjus krenta žolė, dobiilukai ir pievų gėlės. Gula plėtos pra-dalgės. Svaigiai kvepia šviežia žolė. Dalgis švysčioja ir švysčioja net uždamas. Pio-vėjas žygiuoja per žydinčią pievą. Jis su šėudine skrybėle, su baltais lininiais marškiniais. Apie vidurdienį marškiniai sudrėksta ant linguojančios piovės nuga-ros. Jis stabteli, nubraukia nuo kaktos prakaitą, atsisigeria vandens iš molinio ašo-čio, uždengto žole, išsitraukia iš kišenės galastuvą ir, viena ranka prilaikydamas dalgį, brūkščiuoja galastuvu išilgai asme-nų. Paskui vėl užsimoja dalgiu. Jo klumpės pilnos gėlių žiedų.

(Bus daugiau)

POGRINDIS SOVIETUOSE

(5)

Kai jaunas ukrainietis inžinierius, dirbęs uosto administracijos skystojo kuro skyriuje, kreipėsi į savo draugą ukrainiečių kalba, jų viršininkas rusas piktai suurbėjo: „Mano įstaigoje nekalbėkit šita kaimiečių tarne!“

Kai inžinierius pasiskundė vietiniam partijos komitetui, buvo paskirta komisija reikalui išaiškinti. Išdava buvo padaryta pagal Maskvos stiliaus bešališkus ir teisingumo supratimą: rusas viršininkas buvo pakeltas, tuo tarpu ukrainietis inžinierius gavo papeikimą, buvo pažemintas ir perkeltas į menkesnę vietą.

Ukrainietis priplaukus kranininkas vieną dieną atėjo į darbą, apsilvilkęs „soročka“ (išsiuvinėtais marškiniais), kurią rusai laiko neoficialia ukrainiečių nacionalistų uniforma (nors tikrieji nacionalistų aktyvistai ir pogrindžio nariai niekada nedėvi jų, bijodami būti įskųsti).

Jis buvo įkištas kalėjimui, pakaltintas, kad „girtas atėjo į darbą“, ir nuteistas aštuonioms mėnesiams. Be to, jis dar buvo apkaltingas, kad sulaužęs krana, nors tai atsitiko tada, kai jis buvo laikomas kalėjime ir prie krano dirbo jį pakeitęs rusas.

Žodžiu, Odesoje tarp ukrainiečių ir rusų nejučiaui malėlis. Tačiau rusai turi rimto pagrindo jaustis piktai ir įtarini. 5.400 tonų krovinių laivas „Komisar Stepanov“ krovėsi 6000 tonų kviečių gabenti Viduržemio jūra ir šiaurės jūra alkanai Rytų Vokietijai. Nežinomas asmuo ar nežinomi asmenys atidarė laivo priekyje važtuva, kol laivas buvo pakraunamas garsioje Odesos Grūdų Elevatoriaus Priplaukoje, prieš išrikiuotą eilę elevatorių, kuriuose yaldžia laiko išvežti skirtuosius aukšinius Ukrainos kviečius.

Kai laivas buvo pakrautas iki viršaus, jūros vanduo pradėjo sunktis į laivo riumus. Kviečiai pradėjo brinkti ir veržtis tokia jėga, kad dugne ties 2 ir 3 triumais susprogo per sunėrimus plokštės, kai laivas buvo jau nuplaukęs 8 mylias nuo Odesos. To pasėkoje laivas apvirto ir nuskeno sekliuose Dniestrovski Liman vandenį se, prie Dniestro upės žiočių.

Gelbėtojai 1961 m. spalio mėn. iškėlė „Komisar Stepanovą“, ir vikikiai nutempė jį į Nikolajevą laivų statyklą remontuoti. Reikėlas dar tebebuvo aiškinamas tada, kai aš palikau Sovietų Sąjungą; slap

toji policija buvo suėmusi tardyti kelis tuzinus uosto darbininkų ir krovikų.

Du šimtai dvidešimt STZ traktorių buvo pakrauta į 10.000 tonų krovinių laivą „Bolševik Suchanov“ gabenti į Vakarų Afrikos kraštus — Gvinėją ir Gana, kurių vadai šiuo metu flirtuoja su Maskva.

Traktoriai atplaukė laiku į savo paskirties uostus ir... tebestovi ten eilėse, tebe-rūdija ir dulksta karštyje Afrikos saulėje. Kažkas prisisuko prie tų traktorių dar pirs juos pakraunant į laivą ir nurankiojo nuo jų svarbias degalų apytakos dalis. Tie traktoriai nenaudingi, kol iš Sovietų Sąjungos bus atgabentos trūkstantiosios dalys ir atskirti mechanikai, ir raudoniejiems specialistams tenka baisyti nesmagiai jaustis.

Panašus dalykas, nors ir mažesniu mastu, atsitiko su penkiasdešimt aštuonių 10 tonų GAZ sunkvežimiais, „Minin Požarsky“ laivu iš Odesos gabentais į Indoneziją. Ukrainiečiai sabotazhininkai Odesoje nuardė jų radiatorių stebulius viršelius ir sumetė į jūrą. Tie viršeliai smulkus dalykas, bet sunkvežimiai be jų neveikia. Ir tik viena įmonė pasaulyje — ji yra Gorkio mieste prie Volgos upės, sovietinėje Rusijoje — tegamina juos didiesiems GAZ sunkvežimiams. Dėl to indoneziečiai turi laukti ir erzintis, kol sovietinis transporto lėktuvas atgabens į Jakartą tuos viršelius.

Plačiau aprašiau ukrainiečių nacionalistų pogrindį, nes tai yra didžiausias ir Maskvai pavojingiausias pasipriešinimo judėjimas. Bet, palyginus su sovietine Gruzija ir Armėnija, tas ukrainiečių pasipriešinimas beveik neįdomus.

Gruzinais, kurių yra apie ketvertas milijonų, linksma ir judri tauta, gyvenanti pietinėje kalnų papėdėje, Turkijos ir Persijos pasienyje. Armėnai, kurių esama apie du milijonai, yra gretimi jų kaimynai. Gruziniai geria vyną, gauda merginas ir mušasi su nepažįstamais. Kai nėra svetimų, tai jie mušasi tarpusavyje. Jie arba myli jus, arba neapkenčia jūsų. Jie tai išreiškia gėlėmis arba peiliais. Tais ir dar kitais smetimais jie dažnai vadinami „SSRS Sicilijos Matija“. Be didžiųjų poetų ir mastytojų, tarp kurių labiausiai išgarsėjo gražioji Gruzijos karalienė Tamara ir jų tautinis poetas Šota Rustavelis, Gruzija davė žmonijos istorijoje du di-

džiausius pasaulyje masinius žudikus — Josefą Staliną ir jo slaptosios policijos viršininką Lavrentijų Beriją. Tie du vertingieji apytikriai maždaug atitinka garsų nacių vokiškąjį žudikų būrį su Adolfu Hitleriu ir jo slaptosios policijos viršininku Heinrichu Himmleriu savo žvėriškumu ir sadistiniu maudymusi kraujuje, kuriuos jie įvykdė prieš milijonus nekaltų žmonių. Stalino ir Berijos laikais gruzinai nukentėjo daugiau negu kuri nors kita tautinė SSRS tautų kalėjimo grupė, išskyrus ukrainiečius ir žydus.

Pasivertę „garbės rusais“, šie du buvusieji gruzinai prispaudė savo tautiečius. Didžiulio masto rusinimo programa buvo įvesta visose Gruzijos mokyklose. Gruziniškos kilmės karininkai ir valdininkai nebuvo keliami, kol nepakeisdavo savo pavardžių rusiškai skambančiomis. Vien tik 1938 m. Berijos įsakymu buvo nužudyta daugiau kaip 5.000 Gruzijos intelektualų — mokytojų, poetų, rašytojų, filosofų, kompozitorių ir artistų, kadangi jie priešinosi Stalino priverstiniam rusinimui.

Taigi kai Stalinas mirė (kaip gandai sako, buvo nužudytas Chruščiovo paviektų gydytojų, kurie gydė jį po širdies priepuolio) ir Beriją nužudė Chruščiovas, kuris Politbiuro triukšmingo posėdžio metu šovė jam į galvą, Maskvos vaizbūnai turėjo labai rimto pagrindo tikėtis, kad gruzinai džiaugsis.

O kai Chruščiovas pasmerkė Stalino „asmenybės kultą“ ir įsakė sunaikinti buvusiojo sovietų diktatoriaus statulą, sugedinti jo žmogaus didumo portretus, kurie kabojo geležinkelų stočių laukiamuosiuose, ir pakeisti vardus visų gatvių, miestų, mokyklų ir įmonių, kur buvo minimas Stalinas, jis buvo tikras, kad gruzinai plos jam.

Dėl to, kaip gruzinų nacionalistų pasipriešinimo judėjimas veikia prieš sovietinius rusus, atsitiko kaip tik priešingai. Gruzija yra vienintelė sovietinė respublika, kurioje tūkstančiais Stalino statulos, gamintos iš marmuro, bronzos, granito ir juodojo bazalto, tebežūri nuo kalvų viršūnių ir piedestalių judrios gatvės, medžiais apodintų alėjų, statuloms skirtų aikštė ir geležinkelų kryžkelių. Nebuvo pakeistas nė vienas vardas, kuris primena mirusį ir neapgailimąjį Josefą Džugašvilį (Stalino tikroji gruziniška pavardė). Vien tik sostinėje Tbilisyje (Tiflise) 1961 m. lapkričio mėn. suskaičiavau daugiau kaip 20 Stalina primenančių vardų. Ten tebebuvo Stalino biblioteka ir Stalino vidurinioji mokykla, Stalino farmaceutinė gamykla ir Stalino garvežių taisyso dirbtuvės, nebekalbant jau apie Stalino aikštę, Stalino institutą, Stalino klubą ir Stalino gimdymo ligoninę.

Raupuoto ir ūsuoto sovietų diktatoriaus portretai tebežūri žemyn į praeivius nuo įstaigų ir parduotuvių sienų. Jeigu gruzinai yra išstatę kur nors ir Nikitos Chruščiovo portretus, tai, matyt, slapta, nes aš jų nemačiau nė vieno.

(Bus daugiau)

— Į Vokietijos parlamento nario Erlerio butą įsibrovė vagis ir išsinešė 2 butelius viskės ir portfelį.

— Kai Karlsruheje, Vokietijoje, kapinė se 54 m. amžiaus moteris tvarkė ant kapo gėles, krito paminklo akmuo ir užmušė ją.

OOOOOOOOOOOOOOOO

TAURAS

(A. BRIEDIS)

Mail Order and Parcel Service
3, ST. DUNSTAN'S GARDENS
LONDON, W.3
ENGLAND
Tel. ACO 4374

Duodamas ne tik didelį pasirinkimą geriausių ir gražiausių anglišku vilnonių paltnių, kostiumų, suknėlės medžiagų galimai žemiausiomis kainomis, TAURAS siūlo dar ir naujų dalykų, kurių kainos yra be konkurencijos.

Stai spalvoti „gepiūriniai“ nailonai 45“, taip pat ir „barachoto“ gėlėmis mušti 45“ pločio su blizgučiais lurex sužavi kiekvieną gavėją, ypač moteris.

Stori ir šilti nailoniniai „quilted“ chalatai ir grynios vilnos chalatai ten mieliai visų laukiami ir gaudomi.

Sukuoto „brushed“ nailono moteriški naktiniai baltiniai, įvairiausią spalvų, su maitu nuo 47 šil.

Puikios brainailono moteriškos viršutinės kelnės labai geros rūšies, 43 šil. plius maitas.

Vilnonės gėlėtos kontinentalinės skarelės su maitu nuo 18 šil. iki 26 šil., geriausios, kokias tik galima gauti.

Moteriški bei vyriški kailiniai. Odinės trumpkės šiltu vilnoniu ar kailio pamušalu.

Pavyzdžiai ir daugiau informacijų suteikiama parašius.

OOOOOOOOOOOOOOOO

Z. S.

KASDIENIŠKOS SMULKMENOS

Mielas Redaktoriau,

jau kuris laikas vėl aptilau, bet, matai, gerbiama S. Kasparas budina mane iš tingaus snaudulio.

Tiesa, savo viešajame laiške jis maždaug reiškia nuomonę, kad geriau būtų, jei aš iš viso nerašyčiau. Aš taip kartais ir darau ir, gal būt, visada daryčiau, jei jis pats nuolat rašytų ir rašydamas neskleistų ištizimo, nesistengtų taip glostyti ir saldinti visų, apie kuriuos jis tik rašo (išskyrus tokius, kaip aš, piktus pinigų).

Aš nepatinku S. Kasparui, tai matyti. Bet S. Kasparas ir man nepatinka.

Pirmiausiai jis nepatinka dėl to, kad nori man užčiaupti burną. Paskaitęs jo laiską, pradėjau svarstyti, ar jis turi teisę mane sutramdyti. Jis valdo senus ir jaunus ateitininkus. Jis yra parapijos komiteto galva. Jis dar, tur būt, reikiassi ir kitose valdžiose. Jeigu aš būčiau jo tiesioginis valdiny, tai gal ir privalėčiau sumušti kulnėmis ir pasakyti: klausau, pone viršininke! Tu reikalauji ypač toks atvejis, jei aš sudaryčiau mažumą ir nenorėčiau pripažinti daugumos sprendimų.

O kuria gi teise jis dabar norėtų mane nutildyti? Jis yra lietuvis, aš esu lietuvis, tad išeitų, kad mes turime abu lygias teises.

Mane supratęs jis bus teisingai: aš nemėgstu ištizimo, nemėgstu glostymo, nemėgstu tuščių pasiteisinimų, apsilėidimų ir išsisukinėjimų.

Dėl to nepasakysiu, kad man patiktų, jei kas nors imasi ką nors daryti ir nepadarą taip, kaip reikia. Negali padaryti taip, kaip reikia, tai nesimk ir nedaryk.

Malonusis S. Kasparas, žinoma, gali pradėti sakyti man: ar tu pasiutai, vyruti! O kas gi vadovaus, pavyzdžiui, jaunimui, jeigu tu nori toks griežtas būti? Kas gi vadovaus kitokiems susibūrimams?

Kai dėl šiaip visokių susibūrimų ir sąjūdžių, tai pusė bėdos. Nebus drausmingų vadovų, tai bus galima tarpais pasnausti ar šiaip sau egzistuoti, ir gana. Didžiausia bėda juk ir yra jaunimas. Kas imasi jam vadovauti, užsikrauna sau didžiulę atsakomybę. O jei užsikrauna, tai turi ištesėti.

Įsivaizduokim sau S. Kasparo natūros jaunimo vadovą. Sakykim, kad jis imasi vadovauti skautukams. Sušauks jis sueiga, o skautukai jam sueis ne nustatytu laiku, bet kada kuriam patiks. Na, vaikučiai, sakys jis, ką gi dabar padarysi! Aš ir pats, sakys, kaip matote, pramiegojau ir pasivėlinau. Tūpkite, paglostysiu, geri jūs vaikučiai, tikra tautos ateitis.

Jeigu jau dėdė sako, kad geri ir kad ateitis, tai tie vaikučiai išmoks iš dėdės ir į mokyklą vėlintis, o paskui įpratę ir į darbą. O netvarkingo žmogaus ateitis liūdna.

Man rodos, kad pavyzdžiui, skautukai tam ir yra, jog išaugtų drausmingi ir tvarkingi jaunuoliai.

Kad jie augtų tokie, tai vyresnieji turi rodyti pavyzdį, o ne teisintis. Rodydami ištizimo pavyzdį, nelabai pasieksime tų didžiųjų tikslų, kuriuos iškelia S. Kasparas (išlaikyti lietuvių jaunimą prie lietuvių ir lietuvių).

Stai ką aš norėjau ir visada norėsiu pasakyti.

Bet aš vis dėlto ne viską pasakiau, kas reikėtų. Nepasisakiau dar, kodėl gi nesidžiaugiau, skaitydamas susendintą jubiliejinę skautų stovyklų aprašą. S. Kasparui atrodo, kad aš privalėčiau įvertinti visus didelius skautų vadovų darbus ir kartu su juo džiaugtis.

Aš vertinu ir džiaugiuos, tačiau nesugebu visko užglostyti.

Jeigu mano mielas kritikas norėtų, galėčiau jam pasakyti, kaip viskas galėjo būti padaryta gražiai ir nesusendinta ir nedemoralizuotų jaunų skautukų. Reikalas labai paprastas.

Visa istorinė veiklos apžvalga galėjo būti paruošta iki stovyklų. Tada būtų tekę kam nors iš to gražaus šimto neatidėliojant parašyti apie stovyklą, ir medžiaga būtų buvusi paruošta.

Maršalas Malinovskis ir kelsmai sovietų karių tarpe

(E) Pagal WI biuletenį, sovietinis karys V. Chlujustovas kreipėsi į maršalą Malinovskį, pastebėdamas, kad jam kariuomenėje jau tenka tarnauti metus, jis pripratęs prie karinio gyvenimo, tačiau jam esą sunku pakelti karių tarpe ypač paplitusį keikimą. Jis pageldautų, kad gynybos ministras prieš nelemtą keikimosi paprotį išleistų specialų įstatymą. Maršalas kariui atsakė, kad sovietinę etiką pažeidžią tik paskiri asmenys ir kad nesą reikalo prieš keikimą išleisti specialų įstatymą. Vis dėlto gynybos ministras pripažinęs, kad su keikimais kovoti nesą lengva ir kad bekovodami su ta negerove talkon turėtų stoti kariuomenės vadai, partinės ir komjaunimo organizacijos.

Ką tuomet bereikėtų visokie nuotoliai, biuro neturėjimas ir t.t. Laiškas nuotoliai šiais laikais jau nebe nuotoliai. O biurai straipsnių nerašo.

Kodėl atsitiko kitaip? Men rodos, visa mūsų (ir ne mūsų) višumenininkų nelaimė, kad jie, kai jau pradeda rinkti savo žinion pareigas, tai su renka visą gausybę. Kai žmogui reikia duoną užsidirbti ir kartu dalyvauti visuomenės veikloje, kelerios pareigos yra papūtiš arba veikėjui, arba veiklai. Kitaip negali ir būti. Devyni amatai — dešimtas badas.

Ant ko ir pasirašau.

Tavo Jonas

DIEVO KARALYSTĖ

(5)

Nors Dievo malonės dėka Izraelitai įvairiais netikėjimo laipsniais bus surinkti atgal į Palestiną, kaip yra žadėta, tačiau nė vienas jokia prasme nebus įskaitomas žemiškosios karalystės vaizdomainos dalimi, nei jos rėmėjais arba bendrininkais; tokiais jie pasidarys tik tada, kai pripažins Kristų Jėzų Dievo Sūnumi ir vieninteliu Atpirkėju ir Išgelbėtoju Izraelio ir viso pasaulio.

Žemiškoji Dievo karalystės vaizdomaina, po 1914 metų, mūsų supratimu, susidarys iš priekeltųjų senovės laikų šventųjų — nuo Jono Krikštytojo atgal iki Abelio — „Abraomo, Izaoko, Jokūbo ir visų šventųjų pranašų“. (Palygink Mato 11:11; Luko 13: 28; Žyd. 11:39, 40). Šitie senovės vertieji ne turės jokios dalies dvasinėje Karalystėje, dėl to kad nebuvo tuo tikslu pašaukti. Aukštasis arba „dangiškasis pašaukimas nebuvo pasiekiamas dėl to, kad mūsų Viešpats dar nebuvo pateikęs atpirkimo; bet vis tiek jie užims aukštesnes vietas pasaulyje, nes blogo viešpatavimo metu jie parodė savąjį tikėjimą ir meilę Dievui patinka mu būdu. Taip jie buvo prirengti ir pripažinti vertais būti žemiškais dvasinės Karalystės pareigūnais ir atstovais. To pareikimo patvirtinimui yra parašyta Psalmėje, kur kalbama į Kristų: Jie „tavo tėvų vietoje bus tavo sūnūs (sentėiviai bus laikomi Kristaus vaikais); tu padarysi juos kunigaikščiais visoje žemėje“. — Psalmė 45:16.

Šitie senovės vertieji bus skirtingi nuo likusios žmonijos ne vien dėl to, kad jų ištyrimas yra pabaigtas, kol pasaulio ištyrimas ką tik prasideda; jie bus skirtingi nuo pasaulinių dar ir tuo, kad bus gavę atlyginimą už savo ištikimumą — jie bus tobuli žmonės, pilnai atsteigti į protinį ir dorinį panašumą Dievui, bei kūniškų gabumų, tobulumą; kitaip sakant, į visa tai, ką Adomas buvo praradęs. Todėl jie bus tinkamai žemės „kunigaikščiais“ arba viršaičiais (žemiškais dangiškos karalystės, t.y. Kristaus ir jo bažnyčios, atstovais). As meniškai jie bus pavyzdžiais to, ką visi paklusnieji galės pasiekti vykdydami Naujosios Sendoros sąlygas.

Kai Abraomas, Izaokas, Jokūbas ir visi kiti senovės vertieji bus prikelti ir pasirodys tarp surinktųjų Izraelių — pabaigoje Jokūbo paskutinės kovos su Gogu ir Magogu — jie greitai pasirodys skirtingi nuo kitų dėl savo perviršijančių proto gabumų. Turėdami tobulus protus, jie greit susipažins su šių laikų mokslu ir išradimais; jie bus atsižymėję įvairiais būdais, lygiai kaip žmogus Kristus Jėzus, apie kurį žmonės sąkydavo: Kaip šitas žmogus žino Raštą, nie kad nesimokęs? (Jono 7:15). Ir kaip Jėzus mokė žmones įtikrinančiai, tikrai, teisingai ir aiškiai, ne abejingai arba klatingai, kaip kad darydavo Rašto žinovai; panašiai teisingai mokys ir anie tobuli senovės vertieji, kai jie pasirodys tarp žmonių. Be to, šitie vertieji „kunigaikščiai“ turės tiesioginį bendravimą su dvasine Karalyste (su Kristumi ir bažnyčia), taip kaip mūsų Viešpats bendraudavo su angelais ir kaip Adomas, pirm jo nusidėjimo ir pasmerkimo, turėjo panašų asmenišką bendravimą su Dievu. Šitie naujosios žemės (naujai sutvarkytos bendruomenės) „kunigaikščiai“ bus pilniausiai tinkami eiti jiems skirtąsias pareigas.

Taip mes matome, kad kai ateis Dievo laikas įsteigti Jo Karalystę tarp žmonių. Jo veikėjai bus gatavai pasirengę tarnavimui; ir tobuloji bei išmintingoji valdžia, jų kuklumas ir pagarbos vertas užsilaikymas bei jų asmenišką kiekvienos malonės ir doros parodymas atkreips žmonių akis į juos ir greitai padarys juos jų šalininkais — ir didžioje priespaudoje sudrausti — jie pasidarys tikrais bendradarbiais. Neabejotina, kad dar pirm anų sentėvių pasirodymo, kas jie yra, žmonės bus pastebėję jų pirmininkystę kitų žmonių tarpe.

(Bus daugiau)

Kas domisi Tiesa, reikalaukite Knygų Katalogo. Neturtingiems siūlėm veltui mažas knygeles ir Traktatus. Pareikalavimus siųskite šiuo adresu: L.B.S.A. 212 E. 3rd Str. Spring Valley, Ill. U.S.A. (61632).

Europos lietuvių kronika

LONDONAS

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Lapkričio 23 d. Londono Lietuvių Choras ruošia Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą Parapijos salėje, 345 Victoria Park Rd.

Pradžią 7.30 val. vak. Programoje plk. T. Vidugirio paskaita, liaudies ir mūsų karių dainos. Kviečiame londoniešius ir nelondoniešius gausiai dalyvauti.

Rengėjai

LITERATORŲ VAKARAS

Tradicišnis literatūros vakaras Lietuvių Namuose Londone yra ruošiamas šeštadienį, gruodžio 7 dieną. Mūsų rašytojai bei poetai skaitys savo naujausius kūrinius.

DAINAVIEČIŲ SUSIRINKIMAS

Londono Lietuvių Moterų „Dainavos“ Sambūrio susirinkimas šaukiamas lapkričio 24 d., sekmadienį, 4 val.

Narės prašomos ko gausiau dalyvauti, nes bus svarstoma ir aptariama daug labai svarbių reikalų ir darbų.

LIETUVIŲ BAŽNYČIOS LONDONE BAZARAS

Bažnytinis Komitetas kreipiasi į mielus Bažnyčios Palaikytojus, maloniai kviesdamas visus mūsų bažnyčios kunigų lankomų kolonijų lietuvių paremti rengiamąjį bazarą daiktinėmis ar piniginėmis aukomis. Daiktinės aukos, mažos ar didelės, bus par duodamos ar išleidžiamos loterijos būdu. Pageldaujama, kad daiktai būtų nauji. Be to, kurie negalite bazaro paremti daiktais, malonėkite prisidėti piniginėmis aukomis, kurios bus užskaitytos jau į bazaro pelną.

Aukus siųsti iki gruodžio 12 d. šiuo adresu: Parapijos Bazaras, 21, The Oval, Hackney Road, London, E.2.

Šia proga primename, kad mūsų bažnyčioje kiekvieną sekmadienį pagrindinės šv. Mišios yra aukojamos už gyvus ir mirusius bažnyčios rėmėjus bei narius. Lietuvių Bažnyčios kunigų lankomųjų kolonijų seniūnai (maršalkos) kiekvienoje kolonijoje yra pakviesti į Bazarą rengimo taktą, ir jie maloniai priims aukas ir pasiųs Londonan.

Komitetas visiems aukotojams už bazaro parėmimą iš anksto dėkoja, kartu visus, kurie tik gali, labai kviečia aplankyti bazarą. Jis bus atidarytas gruodžio 14 d., 5 val. po pietų, Londono Lietuvių Sporto ir Socialinio (Parapijos salės) Klubu patalpose, 345 A, Victoria Park Road, E.9.

Bažnytinis Komitetas

GINTARAI, PAVEIKSLAI, RANKDARBIAI

Lapkričio 30, 31 ir gruodžio 1 d. nuo 4 v. iki 10 val. vakaro veiks tradicišnis Londono pabaltiečių moterų šalpos organizacijų Kalėdų bazaras. Jame bus galima įsigyti labai pigiomis kainomis puikių dovanų Ka lėdoms. Dainavietės kviečia atsilankyti tau tiečius ir atsivesti savo draugus. Bazare, it tautodailės parodoje, rasite ypač retų ir gražių dalykų.

Bazaras įvyks Latvių Namuose, 72, Queensborough Terrace, London, W.2.

REMTINA

Gera toms šio krašto kolonijoms, kaip Londone, Manchesteryje, Bradforde, na, ir kai kur Skotijoje, kurios turi nuosavas patalpas kultūriniais rengimams, repeti-cijoms, susirinkimams ar šiaip pasilinks-minimams. Bet viena iš veikliausių — Nottinghamo — lietuvių kolonija šio pato-gumo neturi ir neatrodo, kad artimoje ateityje tai galėtų įsigyti, nors prieš kiek laiko ir buvo apie tai kalbama.

Bet nottinghamiečiai yra apskrūsi, ne-blogai išsiverčia ir be namų. Tautiniams minėjimams ar šiaip didesniems rengi-mams lengvomis sąlygomis gauna naujai pastatytą ukrainiečių modernią salę, o sa-vo eliniams susibūrimams patalpas gauna klubų vardu.

Štai LAS Nottinghamo skyrius savomis jėgomis naujai atremontavo ir pertvarkė savo klubą („Napoleon“ restorane, St. Ann's Well Rd.), kuriame lapkričio 9 d. ta proga suruošė jaukų pobūvį. Pobūvyje da-lyvavo iš Londono atvykęs LAS vietini-kijos pirmininkas P. Mašalaitis, kuris per-davė JAV lietuvių sveikinimus ir linkėji-mus Anglijos lietuviams. Pobūvyje, be gražaus pasilinksminimo, buvo aptarti or-ganizaciniai ir kultūriniai darbai.

Šitokie, aš pasakyčiau, kultūriniai klubai, kur nėra nuosavų patalpų, yra remti-ni platesnės visuomenės, nes ten vyksta lietuviškas bendravimas, puoselėjamos mūsų tradicijos, pasilinksminama, susi-draugaujama ir kuriamos idėjos mūsų ateities veiklai.

Buvęs

MANCHESTERIS

KARIUOMENĖS MINĖJIMAS

LVS Ramovės Manchesterio Skyrius lapkričio 23 d., 5 val. p.p., Cheetham Town Hall salėje rengia

Kariuomenės šventės minėjimą.

Programoje:

1. V. Ignaičio paskaita,
2. Vyrų ir moterų choras, vadovaujamas T. Buroko.
3. Vietinio jaunimo tautiniai šokiai ir deklamacijos.
4. Nottinghamo jaunimas, vadovaujamas LAS, atvyksta su savo programa mūsų pradžiuoti.

Po programos šokiai, grojant E. Laukio kapelai.

Veiks bufetas su užkandžiais ir išgėri-mais.

Prašomi dalyvauti visi, nes programa bus įdomi ir įvairi.

REIKALINGAS BARO VEDEJAS

Dabartiniam Manchesterio Lietuvių So-cialinio Klubu baro vedėjui p. Lukšaičiui pasitraukiant iš pareigų, šiam postui užim-ti reikalingas naujas asmuo.

Suinteresuoti asmenys siunčia savo pa-reiškimus Klubu pirmininkui šiuo adresu: 121, Middleton Rd., Manchester 8.

Taip pat šiuo adresu prašau kreiptis ir dėl smulkesnių informacijų.

Klubu Valdyba

NOTTINGHAMAS

MIRĖ J. KRIVICKAS

Lapkričio 9 d. rytą, aprūpintas pask. Sakramentais, Nottinghamo ligoninėje mirė a.a. Juozas Krivickas, sulaukęs 78 metų amžiaus.

Velionis, kuris Lietuvoje ėjo atsakingas pareigas valdžios administracijoje, kurį laiką Nottinghamo dirbo, o prieš porą me-tų išėjo į pensiją. Visuomet siejoosi Lie-tuva ir ten likusiais artimaisiais. Buvo draugiškas, nuoširdus, visuomet giedriai nusiteikęs. Sekė lietuvišką spaudą, visu-met dalyvavo lietuviškuose pobūviuose bei pamaldose. Praėjusios savaitė pa-baigoje aplankęs savo bičiulius p. Strums-kius, jų namuose pasijuto blogai ir, nu-vežtas į ligoninę, po kelių dienų mirė.

Palaidotas lapkričio 16 d. Amžina atilsį.

PIRMOJI KOMUNIJA

Lapkričio 10 d. lietuvių pamaldų metu St. Patrick's bažnyčioje buvo įdomios ir retos iškilmės: tą dieną pirmą kartą šv. Komuniją priėmė Vaciuks Radzevičius.

Nors oras buvo lietingas, bažnyčioje su-sirinko gražus skaičius lietuvių, kurie, cho rui giedant, atidžiai stebėjo, kaip baltai apsirengęs, su degančia žvakė rankoje Vaciuks žengė pirmą kunigo artyn alto-rius. Užėmęs vietą pirmame suole, savo tėvų ir sesutės apsuptas, vėliau rimtai nu-siteikęs artinosi prie altoriaus pirmą kartą priimti šv. Komunijos. Kun. kapelionas savo pamokslė priminė katalikišką vaikų auklėjimą ir mūsų tėvų pastangas įdiegti lietuviškas krikščioniškas mintis į atžaly-no sielas.

Po pamaldų p. Radzevičius namuose bu-vo sūnaus garbei surengti pietūs, kuriuose dalyvavo būrelis artimųjų.

KRIKSTYNOS

Lapkričio 9 d. St. Patrick's bažnyčioje kun. kapelionas pakrikštijo Jono ir Barbo-ros Butkevičių dvynukus — Tomą Mykolą ir Ireną Barborą. Kūdikiai gimė rugsėjo 20 d. — sveiki ir gražūs. Berniuko krikšto tėvais buvo Jonas ir Eugenija Juozelskiai, o mergaitės — Petras ir Marija Gra-kauskai.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lapkričio 30 d., 6 val. vakaro, ukrainie-čių Klubu salėje, Bentic Rd. 30, L.T.S. rengia

Kariuomenės 45 m. sukakties minėjimą. Paskaitą skaitys p. J. Zokas.

Meninę dalį išpildys skautai, vadovauja-mi E. Zaveckienės.

Sekmadienį, 12.15 val., St. Patrick baž-nyčioje bus atlaikytos gedulingos pamal-dos už žuvusius karius.

Tautiečiai prašomi atsilankyti minėji-man ir į pamaldas.

Skyriaus Valdyba

DERBY

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ GEDULO

ZENKLE

Lapkričio 16 d. Derby Lietuvių Klubas šventė Lietuvos Kariuomenės šventę Te-legraph Inn patalpose.

Susirinko gražus būrys vietos ir apylin-kės lietuvių. Dienai pritaikyta ir labai gra-žią paskaitą skaitytė J. Zokas. Meninėje da-lyje eilėraščių skaitytė A. Urbanavičiūtė, D. Zuzaitė ir Junokas. J. Ramonis pianinu paskambino valsą „Tėvynės Garsai“, mu-zika Alfredo Petrausko. Zuzų vaikai Da-nutė, Petriukas ir Tomukas, pritiriami akordeonu, padainavo „Lietuva brangi mano tėvyne“ F. Ramonio.

Prie įėjimo ir vėliau surinkta £7.16.10, kuriuos visus Klubas paaukojo Tautos Fondui, padengdamas vakaro išlaidas iš savo kasos.

Tačiau visų nuotaikos buvo prislėgtos, nes 1963.XI.12 čia nusižudė Stasys Pun-džius, gyvenęs 8, Lynton St., Derby. St. Pundžius sirgo proto liga ir buvo mėginęs nusižudyti 1955 metais, bet buvo laiku už-tiktas ir atgaivintas. Palaidotas 1963.XI. 18 miesto kapinėse, dalyvaujant vietos lietuviams.

St. Pundžius testamentu nepaliko. Jis turėjo turto — beveik išmokėtus namus. Kiek žinoma, jis turėjo brolių Kanadoje, kuris galėtų reikalauti jo palikimo.

J. M.

SIŪSK DABAR — SUMOKĖSI KITAIS METAIS!

BALTIC STORES LTD. jau daugiau kaip 25 metus verčiasi maisto prekyba Londone ir, be kolonialinių maisto krautuvių ir kitų verslo šakų turi ir

URMO PREKYBOS SKYRIŲ.

Maisto siuntiniai, siunčiamieji per Baltic Stores Ltd., yra aptarnaujami urmo prekybos skyriaus, ir todėl siųsti siuntinius per BALTIC STORES LTD. yra geriausia dėl trijų priežasčių:

PIGIAU! GERIAU! GREIČIAU!

Pigiau, nes parduodame urmo kainomis.

Greičiau, nes siunčiame tiesiog iš savo krautuvių.

Geriau, nes visus europietiškus, amerikietiškus, kana-dietiškus, australiškus, indiškus ir visokius kitokius maisto produktus turime savo sandėliuose ir, gavę už-sakymą, tuojau pasiunčiame.

Užsakymus siųsti:

Baltic Stores Ltd.

(Z. JURAS)

421, HACKNEY RD., LONDON, E.2, ENGLAND.

Tel.: SHO 8734.

SIUNTINIAI IR SIUNTINĖLIAI

Artėjant Kalėdoms ir pasunkėjus maisto klausimui Lietuvoje, DAINORA specia-liai sudarė maisto siuntinius ypač prieinamomis kainomis. Štai keli pavyzdžiai:

SIUNTINYS D/30

1. 40 sv. geriausios rūšies kvietinių miltų.
2. 200 amerikoniškų cigarečių (10 pokelių po 20 cig.)

£9.0.0.

SIUNTINYS D/31

1. Galionas „Olive Oil“ 10 svarų svorio, skardinėje dėžėje, ypač aukštos koky-bės aliejus,
2. Raudono sūrio galva, 4½ sv. svorio,
3. 2 svarai džiovintų vaisių,
4. 4 svarai gabalinių cukraus

£8.16.0.

SIUNTINYS D/32

1. 10 svarų lydytų kiauln. taukų,
2. 10 svarų sviesto,
3. 10 svarų gabaln. cukraus,
4. 10 svarų ryžių

£13.10.6.

Siuntinių kainos, įskaitant prekes, sovietinį muitą, licenz. ir Inturisto mok., per-siuntimo ir draudimo išlaidas.

Viso sudaryta 100 SIUNTINIŲ. Para žiurims pasiunčiami siuntinių sąrašai pa-sirinkimui.

Maisto ir kitų prekių siuntinių reikalais prašoma rašyti:

DAINORA - 14, PRIORY RD., KEW, SURREY. Tel. RIC 6377.

SIUNTINYS D/33

1. 20 svarų rūkyto kumpio,
2. 20 svarų lydytų taukų (dėžutėse)

£18.19.9.

SIUNTINYS D/40

1. 4 svarai pupelių kavos (nemalta),
2. 4 svarai kakaos,
3. 2 svarai, 8 pokeliai arbatos,
4. 2 svarai „Nescaffe“, 4 dėž. po 7 unc.,
5. Raudono sūrio galva, 4½ sv. svorio,
6. 1 svaras plytelėmis sokolado,
7. 20 pokelių po 20 cigarečių (400 cig.)

£19.10.6.

SIUNTINYS NR. 40

1. 20 svarų miltų, 10 pok. po 2 lbs.

£4.18.0.

JEI REIKIA PASIŪSTI SIUNTINĮ — KREIPKIS Į

LIETUVIŲ NAMŲ BENDROVĖ,
2, LADBROKE GARDENS,
LONDON, W.11.

MAISTO SIUNTINIAI PERSIUNCIAMI
TIESIOG IŠ DANIJOS.

BRADFORDAS

KARIUOMENĖS MINĖJIMAS

Gruodžio 7 d., 6 val. vakare, Vyties Klub salėje rengiamas

Kariuomenės šventės minėjimas.

Programoje Vik. Ignaičio paskaita, o T. Burokas su „Atžalynu“ rengia meninę pro-gramos dalį.

Kviečiame vietos ir apylinkės lietuvius minėjime dalyvauti.

DBLS Bradfordo Sk. Valdyba

SERGA A. BARAUSKAS

Bradfordo Royal Infirmary guli lietuvis Aleksandras Barauskas. Pasiūtęs darbe negeri, buvo atvežtas į ligoninę, kad me-dicinos pagalba galima būtų mėginti su-stiprinti širdį.

Toje pačioje ligoninėje liginasi Stefani-ja Savilionienė, kuriai lapkričio 15 d. pa-daryta gerklės operacija.

J. Ks

COVENTRY

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

DBLS Coventry Skyriaus Valdyba ruošia Kariuomenės šventės minėjimą, kuris įvyks lapkričio 23 d., 6 val. vak., City Engi-neer's Canteen and Social Club puošnioje salėje Foleshill Rd., visai netoli iš miesto centro.

Programoje: K. Deveikio paskaita, links-moji dalis ir loterija. Šokiams iki 12 val. gros geras orkestras. Baras su užkandžiais ir įvairiais gėrimais veiks iki 11 val.

Salė iš miesto pasiekama autobusu 20 nr. Visus tautiečius iš arti ir toli su pažis-tamais prašom atsilankyti.

Skyriaus Valdyba

NESUKIME GALVŲ — DĖL DOVANŲ...

Bent kartą metuose, Kalėdų proga, atsi-minkime, kad viena geriausių tokiomis progomis dovanų — KNYGA.

Šiuo metu kaip tik pasirodė ypatingai gražiai išleistas vertingos knygos: Marius Katiliškis — Šventadienis už miesto, 354 psl., Algirdo Kurausko iliustra-cijos — 1.16.8.

Alf. Nevardauskas — Pajūriais pamariais, didelio formato, gausiai iliustruota, 316 psl., knyga apie Lietuvos pajūrį — 1.16.8. Sally Salminen — Katryna, romanas, 1936 m. nukonkuravęs 76 kitus romanus ir laimėjęs Svedijos literatūros premiją, 565 psl. Kietais apdarais. — 1.16.8.

J. Sužiedėlis — The Battle of Grunwald — Žalgiris anglų kalba, gražiai išleista, su Mateikos garšiuoju paveikslu, spalv. virš. Graži dovana jaunimui — 1.2.0.

Sibiro tremtinių ranka rašyta maldų knygelė „Marija, gelbėk mus“, lietuvių ar anglų kalbomis — 0.9.0.

Tas ir daugybė kitų knygų, liet. plokšte-lių ir naujai išleistų Kalėdinius ženkliu-kus, galima gauti parašius —

DAINORA, 14, Priory Rd., KEW, Surrey.

MIRĖ DR. JONAS POVILAITIS

Per gimines iš Lietuvos gauta žinia, kad spalio 22 d. Slavikuose staiga mirė daktaras Jonas Povilaitis.

Velionis didžiausią savo amžiaus dalį praleido Slavikuose, aptarnaudamas gan didelę sritį, tarp Šešupės ir Nemuno, ir jo kaip gero žmogaus ir gydytojo vardas bu-vo plačiai žinomas Lietuvoje.

Spalio 26 d. palaidotas Slavikų kapinėse.

J. Sak.

PAIEŠKOJIMAI

Praną ir Eleną JAKAIČIUS, kilusius iš Sudargų, 1948 m. gyvenusius Blomberg Detmold D.P. stovykloje, Vokietijoje, pra-šo atsiliepti Marija Banionytė-Kleizienė, 87, Perryn Rd., London, W.3.

EUROPOS LIETUVIS —

LITHUANIAN WEEKLY.

Printed and Published in Great Britain by the Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARK 2470.

Redakcijos ir Administracijos adresas: 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARK 2470. Leidžia Liet. Namų Akc. B-vė. Leidimo Tarybą sudaro DBLS V-ba ir Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkai.

Redakcija rankraščius taisy ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumeratos kaina: metams 40 šil., 6 mėn. 22 šil., atskiras nr. 1 šil.; dolerio kraštuose — 6 doleriai metams; Vokietijoje — DM 22.

Už laikraštį kieno nors spaus-dinamųjų skelbimų turinį nei lei-dėjai, nei redakcija nesilima atsakomybės.

UŽSAKYDAMI SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, JŪS

TURĖTUMĖTE:

- * susipažinti su 1963/4 metų katalogais;
- * apžiūrėti, koks turtingas yra prekių pasirinkimas sandėliuose mūsų firmos, pačios didžiausios, kuri verčiasi siuntiniais į Lietuvą —

T A Z A B

22, ROLAND GARDENS, LONDON, S.W.7.

Telefonas: FRI 3175.

- * Angliškos gamybos vilnonės medžiagos.
 - * Vokiškos gamybos medžiagos impilams ir abiejose pusėse raštuotos flanelės.
 - * Itališkos gamybos lovų užtiesalai ir megztiniai.
 - * JAV gamybos nallonal.
 - * Prancūziškos gamybos šilka.
 - * Šveicariškos gamybos kašmirinės skarelės.
- Visas tas medžiagas firma užsakinėja tiesiog iš fabrikų.
- * Mūsų firma turi taip pat didelį pasirinkimą standartinių maisto siuntinių iki 44 svarų svorio.

FIRMOS SKYRIAI:

Tazab of London
47, Great Western Street
Moss Side, Manchester 16
Tel.: MOS — 4683

Tazab of London
39, Corporation Street
Birmingham 2
Tel.: MID — 1526